

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาล เพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของนักศึกษาในการฝึกภาคปฏิบัติ ตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาล ในวิทยาลัยพยาบาล สถาบันพระบรมราชชนก โดยมีวิธีการวิจัยดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย คือนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2539 ของวิทยาลัยพยาบาล สถาบันพระบรมราชชนก โดยกำหนดขนาดตัวอย่างตามตาราง Taro Yamane ได้ขนาดตัวอย่าง 692 คน ตุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยสุ่มเลือกสถาบันการศึกษา ภาคละ 2 แห่ง ยกเว้นภาคกลางซึ่งรวมกับภาคตะวันออก และมีประชากรรวมกันประมาณ 2 เท่าของภาคอื่นๆ จึงสุ่มสถาบันที่จะศึกษา เป็น 2 เท่า คือ 4 แห่ง หลังจากนั้นจึงคำนวณขนาดตัวอย่างของนักศึกษาในแต่ละสถาบัน เทียบตามสัดส่วนประชากร ซึ่งในการศึกษานี้มีนักศึกษาทั้งสิ้น 618 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอน โดยที่ตอนที่ 1 และตอนที่ 3 เป็นส่วนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยศึกษาเอกสารวิชาการ ตำรา บทความ และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษา ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา (Learning Styles) ของ Grasha and Reichman ซึ่งแปลและเรียบเรียงไว้โดย ประโยชน์ คุปต์กาญจนากุล (2525) ซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.75 ผู้วิจัยนำมาและปรับคำศัพท์ในข้อคำถามบางคำ ให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์ และตัดข้อความที่ซ้ำซ้อนและเข้าใจยากออก ตอนที่ 3 คือแบบสอบถามกิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาล เพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของนักศึกษา ในการฝึกภาคปฏิบัติตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาล ก่อนนำแบบสอบถามไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน ซึ่งมีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์

และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นจึงนำไปทดลองใช้ในกลุ่มนักศึกษาที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรมากที่สุด จำนวน 30 คน แล้วจึงวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของเครื่องมือ โดยใช้ Cronbach's alpha coefficient ได้ค่าความเที่ยงดังนี้คือ ตอนที่ 2 แบบการเรียนมีความเที่ยง 0.80 แต่เนื่องจากค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเดิมที่ผู้แปลได้นำไปใช้มีค่า 0.75 ผู้วิจัยจึงปรับข้อคำถามด้านภาษาอีกบางข้อ เพื่อที่จะทำให้ค่าความเที่ยงสูงขึ้น แต่ก็ถือว่ามีค่าความเที่ยงอยู่ในเกณฑ์ที่สูงพอจะยอมรับได้ ตอนที่ 3 แบบสอบถามกิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาล เพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของนักศึกษาในการฝึกภาคปฏิบัติมีค่าความเที่ยง 0.97 เมื่อพิจารณาารายด้านในด้านต่างๆ 5 ด้าน คือ ด้านการเสริมสร้างความรู้ถือของการเป็นผู้ร่วมวิชาชีพ มีค่า 0.90 ด้านการเสริมสร้างการรับรู้ความสามารถและความมีคุณค่าแห่งตน 0.89 ด้านการเสริมสร้างสมรรถนะด้านการติดต่อสื่อสาร 0.86 ด้านการเสริมสร้างคามมีอิสระแห่งวิชาชีพ 0.87 และด้านการให้การสนับสนุนช่วยเหลือ 0.91 เมื่อหาความเที่ยงรวมของตอนที่ 2 และ 3 มีค่าเท่ากับ 0.93

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล 2 วิธีคือ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 2 แห่ง และใช้วิธีการส่งทางไปรษณีย์อีก 8 แห่ง แบบสอบถามที่ส่งไป 700 ฉบับ ได้รับคืน 658 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94 และได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถาม พบว่าเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 618 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.29 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC โดยข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษวิเคราะห์โดย การแจกแจงความถี่และร้อยละข้อมูลตัวแปรอิสระคือ แบบการเรียน และกิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาล ที่เสริมสร้างพลังอำนาจของนักศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาล ที่เสริมสร้างพลังอำนาจของนักศึกษา ตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 โดยใช้ t-test เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกิจกรรมการสอน ของอาจารย์พยาบาลที่เสริมสร้างพลังอำนาจของนักศึกษาจำนวนตามคะแนนเฉลี่ยสะสม และแบบการเรียนของนักศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (oneway analysis of variance) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยการเปรียบเทียบแบบ LSD

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ประจำปีการศึกษา 2539 ของวิทยาลัยพยาบาลสถาบันพระบรมราชชนก จำนวนทั้งสิ้น 10 แห่ง พบว่าส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาหญิงเกือบทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 98.4 เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 46.8 และเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คิดเป็น ร้อยละ 53.2 คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษา อยู่ระดับปานกลางมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42 และเหตุผลสำคัญที่ทำให้นักศึกษาเลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาลนั้น ส่วนใหญ่เนื่องมาจากความต้องการของพ่อแม่ หรือผู้ปกครองอยู่ในระดับสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.5 เหตุผลรองลงมาก็คือ คิดว่าเป็นอาชีพที่มั่นคง เมื่อสำเร็จการศึกษา จะมิงานทำแน่นอน คิดเป็นร้อยละ 20.2 (ตารางที่ 5)

2. การศึกษาแบบการเรียนของนักศึกษาทั้ง 6 แบบ คือแบบอิสระ แบบหลักเล็ง แบบร่วมมือ แบบพึ่งพา แบบแข่งขัน และแบบมีส่วนร่วม พบว่านักศึกษามีแบบการเรียนแต่ละแบบอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแยกแต่ละแบบการเรียนพบว่า ค่าเฉลี่ยแบบการเรียนแบบร่วมมือมีค่าสูงสุด เท่ากับ 3.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.46 และรองลงมาคือค่าเฉลี่ยแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม เท่ากับ 3.54 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.45 ยกเว้นแบบการเรียนแบบหลักเล็ง มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.39 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.59 (ตารางที่ 6) แต่ในการพิจารณาว่าแบบการเรียนไปวิเคราะห์เปรียบเทียบกับการรับรู้กิจกรรมการสอนของอาจารย์เพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของนักศึกษาในชั้นต่อไป จึงต้องวิเคราะห์แยกรายบุคคลว่า นักศึกษามีคะแนนแบบการเรียนแบบใดสูงที่สุด จึงจะจัดเข้าอยู่ในกลุ่มของผู้มีแบบการเรียนแบบนั้นๆ ในกรณีที่นักศึกษาค้นใดมีคะแนนแบบการเรียนที่เท่ากันมากกว่า หรือเท่ากับ 2 แบบ จึงตัดออกไม่นำมาคำนวณ ดังนั้นจึงพบว่า นักศึกษาที่มีคะแนนแบบการเรียนสูงสุดแบบเดียวจำนวน 524 คน แบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมจำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 30.34 แบบการเรียนแบบร่วมมือจำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 26.52 โดยมีแบบการเรียนแบบอิสระจำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 25.19 แบบการเรียนแบบพึ่งพาจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 8.78 แบบการเรียนแบบแข่งขันจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 6.30 แบบการเรียนแบบหลักเล็งจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 2.67 (ตารางที่ 7) และนักศึกษาต่างชั้นปีรวมถึงนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยแตกต่างกันมีแบบการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ

3. กิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาล เพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของนักศึกษาในการฝึกภาคปฏิบัติ ตามการรับรู้ของนักศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57 โดยมีกิจกรรมการสอนรายด้านมีค่าเฉลี่ยที่อยู่ในระดับสูง คือ

ด้านการเสริมสร้างความมีอิสระแห่งวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.62 ส่วนกิจกรรมการสอนด้านการเสริมสร้างความรู้ดีของการเป็นผู้ร่วมวิชาชีพ ด้านการสนับสนุนช่วยเหลือ ด้านการเสริมสร้างสมรรถนะด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านการเสริมสร้างการรับรู้ความสามารถ และความมีคุณค่าแห่งตน มีค่าเฉลี่ยรองลงมาตามลำดับ ดังแสดงผลในตารางที่ 8

3.1 นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีการรับรู้กิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลเพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจ แก่นักศึกษาในการฝึกภาคปฏิบัติโดยรวม และรายด้านส่วนใหญ่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 รับรู้การเสริมสร้างพลังอำนาจโดยรวมและรายด้าน สูงกว่านักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 ยกเว้นด้านการเสริมสร้างความรู้ดีแห่งวิชาชีพ ซึ่งมีการรับรู้กิจกรรมดังกล่าว ไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 14)

3.2 นักศึกษาพยาบาลที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน มีการรับรู้กิจกรรมการสอนของอาจารย์เพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของนักศึกษา ในการฝึกภาคปฏิบัติทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 15)

3.3 นักศึกษาพยาบาลที่มีแบบการเรียนต่างกัน มีการรับรู้กิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลเพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของนักศึกษา ในการฝึกภาคปฏิบัติโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตารางที่ 16 และ 17) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักศึกษาที่มีแบบการเรียนต่างกันจะรับรู้กิจกรรมการสอนของอาจารย์ เพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของนักศึกษาได้แตกต่างกัน 3 ด้านคือ ด้านการเสริมสร้างความรู้ดีของการเป็นผู้ร่วมวิชาชีพ ด้านการเสริมสร้างการรับรู้ความสามารถและความมีคุณค่าแห่งตน ด้านการเสริมสร้างสมรรถนะด้านการติดต่อสื่อสาร ส่วนกิจกรรมการสอนด้านการเสริมสร้างความรู้ดีแห่งวิชาชีพ และด้านการให้การสนับสนุนช่วยเหลือ นั้น นักศึกษาที่มีแบบการเรียนแตกต่างกัน จะรับรู้กิจกรรมเหล่านี้ไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 18, 19, 20 และ 21)

การอภิปรายผล

ผลการศึกษากิจกรรมการสอนของอาจารย์ เพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของนักศึกษา ในการฝึกภาคปฏิบัติตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาล ในวิทยาลัยพยาบาล ตถบันพระบรมราชชนก นั้น ผู้วิจัย ได้สรุปประเด็น การอภิปรายดังนี้

1. กิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาล เพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของนักศึกษา พยาบาลตามการรับรู้ของนักศึกษา

1.1 กิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาล เพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของนักศึกษาพยาบาล ตามการรับรู้ของนักศึกษาต่างชั้นปี

1.2 กิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาล เพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของนักศึกษาพยาบาล ตามการรับรู้ของนักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน

1.3 กิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาล เพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของนักศึกษาพยาบาล ตามการรับรู้ของนักศึกษาที่มีแบบการเรียนต่างกัน

2. แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล

1. กิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลเพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของนักศึกษา

ค่าเฉลี่ยคะแนนกิจกรรมการสอนของอาจารย์ ที่เสริมสร้างพลังอำนาจของนักศึกษาพยาบาลตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาล โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการเสริมสร้างควมมีอิสระ แห่งวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ส่วนกิจกรรมการสอนเพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจด้านอื่นๆ ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน และอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ (Calson-Catalano, 1988) ซึ่งสำรวจกิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลจาก 15 วิทยาลัย จำนวน 123 คน พบว่าอาจารย์มีกิจกรรมการสอนเพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของนักศึกษาที่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 25 เท่านั้น และเมื่อวิเคราะห์รายข้อ พบว่า อาจารย์มีกิจกรรมการสอนที่เพียงพอ 10 ข้อ จากจำนวนกิจกรรมทั้งหมด 40 ข้อ และเมื่อวิเคราะห์ปัจจัยด้านอาจารย์ก็พบว่า อาจารย์ที่มีคุณวุฒิการศึกษาที่สูง และมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า จะมีแนวโน้มที่จะมีกิจกรรมการสอนที่เสริมสร้างพลังอำนาจแก่นักศึกษามากกว่าอาจารย์ที่มีคุณวุฒิต่ำกว่า และมีประสบการณ์ในการสอนที่น้อยกว่า ทั้งนี้เมื่อวิเคราะห์จากแนวคิดเรื่องการเสริมสร้างพลังอำนาจนั้น ก็จะเห็นได้ว่าการเสริมสร้างพลังอำนาจนั้นจะเกิดขึ้นได้ เมื่อเริ่มมีการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างบุคคล (Hokoson, 1992) ซึ่งในที่นี้คือปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษานั้นเอง และบุคคลนั้นก็จะต้องรับรู้และเห็นคุณค่าของการเสริมสร้างพลังอำนาจนี้ด้วย นอกจากนี้ปัจจัยที่มีผลต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจก็คือ ผู้ให้การเสริมสร้างพลังอำนาจจะต้องมีความตั้งใจ (intense) มีความต่อเนื่อง (continuous) และจะต้องปฏิบัติสิ่งเหล่านี้บ่อยครั้ง (Chally, 1992) และตัวผู้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจก็จะต้องรับรู้ และตระหนักถึงคุณค่าด้วยเช่นกัน กระบวนการนี้จึงจะเกิดประโยชน์และสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ดังนั้นอาจารย์พยาบาลจึงต้องมีความเข้าใจในแนวคิดนี้อย่างถ่องแท้ และต้องใช้ความพยายามอย่างยิ่งในการเสริมสร้างพลังอำนาจแก่นักศึกษาพยาบาล ดังที่ Byham (1988) ได้กล่าวว่าเป็นการยากที่เราจะเสริมสร้างพลังอำนาจแก่บุคคล แต่เป็นการง่ายที่จะทำให้ผู้อื่นรู้สึกสูญเสียพลังอำนาจ หรือไร้ซึ่งอำนาจ (powerless)

ดังนั้นตัวนักศึกษาเอง ก็จะต้องรับรู้ว่าคุณเองได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจจากอาจารย์ ด้วยเช่นกัน แต่เนื่องมาจากยังไม่พบว่ามี การสำรวจ หรือศึกษา กิจกรรมการสอนโดยใช้แนวคิดนี้ มาก่อนในประเทศไทย ผลของการรับรู้กิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาล เพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของนักศึกษาในการฝึกภาคปฏิบัติในการศึกษาคั้งนี้ นั้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากหลายๆ ปัจจัยดังต่อไปนี้คือ ถึงแม้ว่าอาจารย์จะพยายามเสริมสร้างพลังอำนาจแก่นักศึกษาในด้านต่างๆ อย่างเต็มที่แต่ก็ถาม ถ้านักศึกษาไม่สามารถรับรู้ ไม่เห็นประโยชน์ หรือคุณค่าของการเสริมสร้างพลังอำนาจนั้นๆ กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจก็จะไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ และผล ก็จะเป็นทำนองเดียวกันนี้เช่นกัน ถ้าอาจารย์ไม่ตระหนักเห็นคุณค่าของแนวคิดนี้ และไม่ได้นำไปปฏิบัติแก่นักศึกษาอย่างจริงจัง หรืออาจเนื่องมาจากอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติในหอผู้ป่วย มีภาระงานมากดังจะเห็นได้จากอัตราส่วนระหว่างอาจารย์พยาบาลค่อนักศึกษาพยาบาล ของวิทยาลัยพยาบาล สถาบันพระบรมราชชนก มีอัตราส่วนสูงถึง 1 ต่อ 18 ถึง 1 ต่อ 25 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของสภาการพยาบาล ที่กำหนดอัตราส่วนของอาจารย์พยาบาลค่อนักศึกษา เท่ากับ 1 ต่อ 4 ถึง 1 ต่อ 8 (วิจิตร ศรีสุพรรณ 2537, 23) ซึ่งอาจจะส่งผลให้การดูแลเอาใจใส่ หรือการปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาอาจไม่ทั่วถึงและเพียงพอ สิ่งเหล่านี้จึงเป็นองค์ประกอบ หรือปัจจัยที่อาจทำให้ นักศึกษารับรู้กิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาล อยู่ในระดับปานกลาง แต่อย่างไร ก็ตามในการศึกษาคั้งนี้ มุ่งประเด็นการศึกษาไปที่การรับรู้ของนักศึกษาเพียงมุมเดียวเท่านั้น

1.1 กิจกรรมการสอนของอาจารย์เพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของนักศึกษาในการฝึกภาคปฏิบัติ ตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีการรับรู้กิจกรรมการสอนดังกล่าวของอาจารย์ สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า มีการรับรู้กิจกรรมการสอนทุกด้านต่างจากชั้นปีที่ 4 เช่นเดียวกับ การวิเคราะห์โดยรวม ยกเว้นด้านการเสริมสร้างความมีอิสระแห่งวิชาชีพ ทั้งนี้ เนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติซึ่งต้องให้การดูแลบุคคล ให้ได้รับความสุขสบาย และปลอดภัยนั้น ถือว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 ยังเป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในวิชาชีพ น้อยกว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ตลอดจนแนวทางการจัดการสอนภาคปฏิบัติทางพยาบาลศาสตร์ ส่วนใหญ่จะจัดให้มีการฝึกในระหว่างอยู่ชั้นปีที่ 3 เช่น การฝึกการพยาบาลเฉพาะทาง และการพยาบาลในภาวะวิกฤต ซึ่งถือว่าเป็นสถานการณ์ใหม่สำหรับนักศึกษา ดังนั้นอาจารย์พยาบาลต้องให้การดูแลเอาใจใส่แก่นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และเสริมสร้างพลังอำนาจแก่นักศึกษาเพื่อให้สามารถปฏิบัติบทบาทวิชาชีพการพยาบาลได้อย่างครบถ้วน และสมบูรณ์

1.2 จากผลการวิจัยนี้พบว่านักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับต่างกันคือมีคะแนนเฉลี่ยสะสม ในระดับสูง ปานกลางและต่ำมีการรับรู้กิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาล เพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของนักศึกษาไม่แตกต่างกันซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้แต่ทั้งนี้ก็มีความสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาซึ่งกล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา แต่ละบุคคลนั้นมีปัจจัยหลายประการ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องได้แก่คุณสมบัติของนักศึกษา คือความสามารถทางสติปัญญา ความพร้อมทางด้านร่างกายและรวมถึงปัจจัยทางสังคม นอกจากนี้ข้อที่น่าสังเกตจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจะพบว่านักศึกษบางคนไม่สามารถจำค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมของตนเองได้และพบว่าจำนวนแบบสอบถามทั้งหมดนั้นมีสาเหตุเพราะนักศึกษาไม่ได้กรอกข้อมูลของค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมมาให้ผู้วิจัยประเด็นเหล่านี้อาจมีผลกระทบต่อการวิเคราะห์ในการวิจัยนี้ด้วย

1.3 กิจกรรมการสอนของอาจารย์ เพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของนักศึกษาพยาบาล ตามการรับรู้ของนักศึกษาที่มีแบบการเรียนต่างกันนั้น พบว่านักศึกษามีการรับรู้กิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาทางด้านก็พบว่ามี การรับรู้กิจกรรมการสอนทุกด้านต่างกัน ยกเว้นด้านการเสริมสร้างควมมีอิสระแห่งวิชาชีพ และด้านการให้การสนับสนุนช่วยเหลือ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการรับรู้กิจกรรมการสอนของอาจารย์แล้ว พบว่านักศึกษามีแบบการเรียนแบบอิสระจะมีการรับรู้กิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลสูงสุด ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.53) รองลงมาตามลำดับคือ แบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.54) แบบร่วมมือ ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.62) แบบแข่งขัน ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.58) และแบบพึ่งพา ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.60) ส่วนแบบหลีกเลี่ยง จะรับรู้กิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 0.48) และเมื่อเปรียบเทียบรายคู่ ทั้งโดยรวมและรายด้าน ก็จะเห็นได้ว่านักศึกษามีแบบการเรียนแบบอิสระจะรับรู้กิจกรรมการสอนของอาจารย์สูงกว่า นักศึกษามีแบบการเรียนแบบหลีกเลี่ยง และแบบพึ่งพาทั้งสิ้น ทั้งนี้เพราะคุณลักษณะหรือพฤติกรรมของนักศึกษา ที่มีแบบการเรียนแบบหลีกเลี่ยงกลุ่มนี้ มักจะไม่ค่อยให้ความสนใจทั้งเนื้อหา และกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียน นักศึกษากลุ่มนี้จะไม่ชอบมีส่วนร่วมร่วมกับนักศึกษาคนอื่นๆ ดังนั้นจึงรับรู้การเสริมสร้างพลังอำนาจของอาจารย์ได้ต่ำกว่านักศึกษามีแบบการเรียนแบบอิสระอย่างชัดเจน และเพราะธรรมชาติของผู้ที่มีแบบการเรียนแบบอิสระนั้น จะมีพฤติกรรมที่แสดงออกซึ่งแสดงถึงการมีพลังอำนาจอยู่ในตัวเองแล้ว และมีความเชื่อมั่นว่าสามารถนำการเรียนรู้อะไรได้ด้วยตนเอง มีความคิดอิสระที่เป็นของตนเอง แต่อย่างไรก็ตามก็จะชอบ รับฟังความคิดเห็นจากคนอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน การวิจัยนี้ยังไม่สามารถชี้ชัด

ชี้ชัดได้ว่าอาจารย์พยาบาล มีกิจกรรมการสอนเพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของนักศึกษาพยาบาลเพื่อ
พอแล้วหรือไม่ เพราะเป็นการได้รับข้อมูลทางเคียว คือด้านการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลเท่านั้น

2. แบบการเรียนของนักศึกษา

แบบการเรียนของนักศึกษา จากการศึกษาครั้งนี้พบว่านักศึกษาพยาบาลมีแบบการเรียน
เรียนต่างๆ ทั้ง 6 แบบ อยู่ในระดับปานกลาง โดยที่แบบการเรียนแบบร่วมมือมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} =$
3.55, S.D. = 0.46) รองลงมาคือแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.45) แบบแข่งขัน ($\bar{X} = 3.20$,
S.D. = 0.55) แบบพึ่งพา ($\bar{X} = 3.11$, S.D. = 0.50) แบบอิสระ ($\bar{X} = 3.09$, S.D. = 0.46) และค่าเฉลี่ย
แบบการเรียนแบบหลีกเลี่ยงอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 2.39$, S.D. = 0.59) ซึ่งหมายถึงนักศึกษาไม่ชอบ
แบบการเรียน แบบหลีกเลี่ยง ซึ่งผลของการศึกษานี้มีความสอดคล้องกับ การศึกษาของ
ประโชชน์ คุปต์กาญจนากุล (2525) ซึ่งพบว่านักศึกษาคนหนึ่งๆ นั้นมักมีแบบการเรียนหลายๆ
แบบรวมกัน นักศึกษาไม่ได้ยึดแบบการเรียนแบบใดแบบหนึ่ง เป็นของตนเองโดยเฉพาะ แต่จะ
ปรับเปลี่ยนไปตามสภาพการณ์ของการจัดการเรียนการสอน หรือสถานการณ์ต่างๆ นอกจากนี้ใน
การศึกษานี้ยังพบว่านักศึกษาพยาบาล ชอบแบบการเรียนแบบร่วมมือมากที่สุด รองลงมาคือ
แบบมีส่วนร่วม และแบบแข่งขันตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ถักษณีย์ มีนะนันท์ และ
รุจิเรศ ธนูรักษ์ (2528) และใกล้เคียงกับผลการวิจัยของ อุไรรัตน์ ศรีตวอ (2526) ซึ่งพบว่านักศึกษา
วิทยาลัยครูมีแบบการเรียน แบบมีส่วนร่วม และแบบร่วมมืออยู่ในเกณฑ์สูง และ สุทัศน์
เศรษฐมกุล (2537) ซึ่งศึกษาแบบการเรียนของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชน ก็พบว่านักศึกษามี
แบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงสุด และรองลงมาคือ แบบการเรียนแบบร่วมมือเช่นเดียวกัน และ
เมื่อวิเคราะห์คู่จำนวนนักศึกษาที่ชอบแบบการเรียนแบบนี้ ก็มีน้อยด้วยเช่นกัน คือมีเพียง 14 คนเท่า
นั้น และไม่พบความแตกต่างของแบบการเรียนในนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ซึ่งแตกต่างจาก
การศึกษาของ ประโชชน์ คุปต์กาญจนากุล (2525) ถักษณีย์ มีนะนันท์ และ รุจิเรศ ธนูรักษ์ (2528)
ซึ่งพบว่านักศึกษาชั้นปีต่างกัน มีแบบการเรียนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบ
ว่านักศึกษาในชั้นปีที่ 1 จะมีแบบการเรียนแบบพึ่งพาสูงกว่านักศึกษาชั้นปีสูงๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลเพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจ
ของนักศึกษาในการฝึกภาคปฏิบัติ ตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลนั้น โดยรวมอยู่ในระดับ

ปานกลาง แต่มีการรับรู้ กิจกรรมการสอนด้านการเสริมสร้างควมมีอิสระแห่งวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ดังนั้นจึงควรมีการหาแนวทางที่จะส่งเสริมให้นักศึกษามีการรับรู้การเสริมสร้างพลังอำนาจจากอาจารย์พยาบาลให้สูงขึ้นในทุกๆ ด้าน แต่ในการวิจัยนี้ไม่ได้ระบุว่า ศึกษาการรับรู้กิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลในรายวิชาใด นักศึกษาจึงรับรู้การเสริมสร้างพลังอำนาจจากอาจารย์โดยรวม ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป จึงควรมีการระบุตัวอาจารย์ว่าเป็นอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง เพื่อให้นักศึกษาจะได้ระบุการรับรู้กิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลในรายวิชานั้นๆ โดยเฉพาะและในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ถ้าผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดด้วยตนเอง หรือเก็บโดยการส่งแบบสอบถามถึงตัวนักศึกษาโดยตรง และวางแผนให้นักศึกษาส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัยโดยตรงเช่นกัน จะทำให้ได้รับข้อมูลกลับคืนมีความสมบูรณ์ และมีความรวดเร็วมากขึ้น เนื่องจากไม่ต้องผ่านขั้นตอนการรวบรวมแบบสอบถามจากหลายๆ แห่ง นอกจากนี้แล้วการที่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลโดยไม่ผ่านอาจารย์ผู้สอนนั้น อาจทำให้ได้ข้อมูลการรับรู้ของนักศึกษาได้ตรงมากขึ้น เนื่องจากจะช่วยให้ นักศึกษามีความรู้ สึกเป็นอิสระในการตอบแบบสอบถามมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย ที่ศึกษากิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาล เพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของนักศึกษาในการฝึกภาคปฏิบัติ ตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาล ในวิทยาลัยพยาบาล สถาบันพระบรมราชชนก เพื่อให้การวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาล เพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของนักศึกษานี้ มีความสมบูรณ์ และเป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการรับรู้ของนักศึกษาต่อกิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลเท่านั้น และระดับของกิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลเพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของนักศึกษาในการวิจัยนี้เป็นเพียงการรับรู้และมุมมองของนักศึกษาว่า มีกิจกรรมการสอนต่างๆ อยู่ในระดับนี้เท่านั้น จึงควรมีการศึกษาจากด้านอาจารย์ผู้สอนด้วยว่า อาจารย์พยาบาลนั้นรับรู้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองมีมากน้อยเพียงใด และอยู่ในระดับใด

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกิจกรรมการสอนของอาจารย์ เพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจของนักศึกษาพยาบาล จากการรายงานของอาจารย์เอง พร้อมกับการรับรู้ของนักศึกษาว่าแตกต่างกันหรือไม่

3. ควรมีการศึกษากิจกรรมการสอนของอาจารย์ที่เสริมสร้างพลังอำนาจในรายวิชาต่างๆ